

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ,
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені К.Д. УШИНСЬКОГО»

Хмельницька гумантарно-педагогічна академія (Україна)

Юго Западний університет «Неофіт Рілські» (Болгарія)

Велікотирновські Університет «Св.Св.Кіріл і Методій» (Болгарія)

Харбінський інженерний університет (Китай)

Міжнародний Незалежний Університет Молдови (ULIM) (Молдова)

УПРАВЛІННЯ ТА ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ: ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
21-22 листопада 2024 року**

УДК: 378.11+371.201+658.401.2
У677

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Сакалюк О. О. – завідувач кафедри освітнього менеджменту та публічного управління ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кандидат педагогічних наук, доцент.

Ручкіна М. М. – доцент кафедри освітнього менеджменту та публічного управління ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кандидат педагогічних наук, доцент.

Рецензенти:

Корнєшук В. В. – завідувач кафедри психології та соціальної роботи Національного університету «Одеська політехніка», д.пед.н., професор

Воронова С. В. – завідувач науково-методичної лабораторії управлінської діяльності та забезпечення якості освіти, старший викладач кафедри філософії освіти КЗВО «Одеської академії непевної освіти Одеської обласної ради» , к. пед. н.

Рекомендовано до друку Вченою радою ДЗ «ПНПУ імені К. Д. Ушинського», протокол №7, від 26 грудня 2024 року.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

Управління та інновації в освіті: досвід, проблеми та перспективи:

У677 збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса 21-22 листопада 2024 року Одеса : ПНПУ імені К. Д. Ушинського , 2024. 134 с.

До збірника увійшли матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої управлінню закладами освіти, досвіду, проблемам та перспективам їх розвитку.

Науковці та здобувачі освіти висвітлюють питання щодо управління освітнім процесом в умовах розвитку інноваційного середовища та організаційно-психологічних аспектів менеджменту в освіті.

УДК: 378.11+371.201+658.401.2
© Університет Ушинського, 2024

4) використання штучного інтелекту (застосування алгоритмів машинного навчання для персоналізації навчання, адаптації навчальних програм та автоматизації рутинних завдань);

5) навчання майбутніх магістрів освітніх, педагогічних наук основам програмування для створення власних навчальних програм та інструментів;

6) застосування методів дизайн-мислення для розробки інноваційних освітніх рішень.

Отже, незважаючи на виклики, технологічний підхід відкриває нові можливості для розвитку творчого потенціалу майбутніх магістрів освітніх, педагогічних наук. Завдяки використанню сучасних технологій можна створити більш ефективну, інтерактивну та індивідуалізовану систему підготовки педагогічних кадрів.

Література

1. Андрєєв О. О., Бугайчук К. Л., Каліненко Н. О., Колгатін О. Г., Кухаренко В. М., Люлькун Н. А., Ляхоцька Л. Л., Сиротенко Н. Г., Твердохлебова Н. Є. Педагогічні аспекти відкритого дистанційного навчання. Харків : «Міськдрук», 2013. 212 с.

2. Бабко Т. М. Технології самоменеджменту як важливий чинник підготовки керівника освітнього закладу. *Імідж сучасного педагога*. 2017. № 7 (176). С. 13–15.

3. Перспективні освітні технології : наук.-метод. посібник / за ред. Г. С. Сазоненко. Київ : Гопак, 2000. 560 с.

4. Писанко М. Л. MOODLE як засіб дистанційного навчання майбутніх перекладачів аудіювання англійською мовою. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2020. Том 75. №1. С. 237–250.

5. Яценко Е., Левандовська І. Дистанційна освіта в освітній діяльності вищої школи: виклики часу. *Гуманітарні студії: історія та педагогіка*. 2021. № 1. URL:<http://gsip.wunu.edu.ua/index.php/gsipua/article/view/20/10>.

Ручкіна Маріанна, Україна

РОЛЬ ПОЗНАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ У ФОРМУВАННІ М'ЯКИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS) ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Актуальність теми полягає у сучасних викликах, які постають перед освітою та професійною діяльністю. Сьогодні на ринку праці все більше цінується не лише академічна успішність і спеціальні знання, а й м'які навички, такі як комунікація, лідерство, емоційний інтелект, робота в команді, адаптивність та креативність. З огляду на це, заклади освіти повинні приділяти увагу розвитку цих навичок у здобувачів освіти, що робить позанавчальну роботу важливим елементом освітнього процесу.

Позанавчальна робота, зокрема участь у самоврядуванні, волонтерських проєктах, спортивних секціях, мистецьких гуртках та інших ініціативах, є

унікальною можливістю для практичного розвитку soft skills, яких часто бракує у формальному навчанні. Дослідження свідчать, що такі активності сприяють формуванню лідерських якостей, навичок ефективної комунікації, відповідальності та саморозвитку. Саме через участь у різних видах позакласної роботи здобувачі освіти отримують важливі уроки, які готують їх до реальних викликів у житті та кар'єрі. Означена тема дозволяє переосмислити роль і значення освітніх процесів у формуванні всебічно розвиненої особистості.

Позанавчальна робота в закладах освіти розкривається у працях таких учених: С. Сірик (позанавчальна діяльність студентів як чинник соціалізації), О. Пархоменко (позакласна виховна робота у соціалізації молодших школярів), Г. Летяго, В. Чернуський, М. Водолажський, О. Говаленкова, В. Кашіна-Ярма, Л. Савельєва (позанавчальна діяльність студентської молоді), Д. Воронін, О. Щирбул (організація та проведення позакласної роботи з учнями основної школи), Б. Кобзар (позанавчальна робота у групах подовженого дня), О. Крижановська, О. Ткачук (позанавчальна діяльність як об'єкт соціальної роботи з попередження антигромадської поведінки сучасних підлітків), К. Приходченко (позанавчальна робота як розвиваючий чинник активності молоді) та ін.

Питання формування м'яких навичок (soft skills) активно досліджується такими ученими: І. Шевченко, О. Шелевер, В. Маркова (розвиток soft skills у здобувачів освіти), А. Гарага, К. Коваль, Д. Татаурщикова (soft skills як напрям підвищення якості вищої освіти та чинник працевлаштування), О. Абрамова, О. Пуляк, А. Терещук (формування м'яких навичок у здобувачів освіти через застосування тренінгових технологій) та ін.

Soft skills або м'які навички, відіграють важливу роль у сучасному професійному середовищі. У науковій літературі soft skills розглядають як: комплекс неспеціалізованих надпрофесійних «гнучких компетентностей», що впливають на успішне виконання професійних обов'язків фахівців будь-якої сфери діяльності [1, с. 131-132]; навички, вміння та характеристики, які дозволяють бути успішними в професійній діяльності [3].

На сьогодні є достатньо різних підходів до визначення soft skills ученими. Так, Н. Коляда, О. Кравченко визначають уміння працювати в команді, лідерські якості, креативність, організаторські здібності, комунікацію, емоційний інтелект, роботу з інформацією, системне мислення, мотивацію. Н. Федоренко – соціальні, комунікативні, лідерські, організаційно-управлінські, аналітичні навички та навички особистої ефективності. Д. Левіт, Т. Євтухова – ефективні комунікативні навички, навички критичного мислення та розв'язання проблем, командна робота, навички освіти впродовж життя та управління інформацією, навички підприємництва, етика, мораль та професіоналізм, лідерські навички [2, с. 8-11].

Проаналізувавши різні погляди учених узагальнимо навички, які є важливими для особистості незалежно від галузі у майбутньому. Серед навичок такі: комунікація, робота в команді, креативність, емоційний інтелект, уміння вирішувати проблеми, аналізувати ситуацію, лідерство, наполегливість, відповідальність, тайм-менеджмент та креативність.

Формування м'яких навичок (soft skills) у здобувачів освіти через позанавчальну роботу є важливим аспектом розвитку сучасної особистості. Позанавчальна діяльність забезпечує інтерактивне середовище, в якому здобувачі освіти можуть розвивати навички, які не завжди охоплюються академічною програмою. Наприклад, здобувачі освіти беруть участь у спортивних секціях або клубах, де вони повинні співпрацювати для досягнення спільної мети під час гри у футбол. Футбольна команда вчить їх працювати разом, ефективно комунікувати та розуміти ролі кожного учасника в команді. Також вони вчаться розподіляти обов'язки, підтримувати один одного та знаходити спільні рішення у складних ситуаціях.

Під час організації різних заходів, участі у розробці і впровадженні проєктів формуються лідерські навички. Здобувачів освіти беруть на себе відповідальність за координацію команди, планування та реалізацію заходу, розвивають вміння мотивувати інших, ухвалювати рішення та нести відповідальність за результат діяльності.

Участь у дебатних клубах або участь у наукових конференціях дають здобувачам освіти можливість навчитися чітко та переконливо висловлювати свої думки, аргументувати свою позицію, активно слухати інших та виявляти повагу до різних точок зору. Також розвиваються уміння будувати діалог, виступати публічно та впевнено вести переговори.

Отже, формування м'яких навичок (soft skills) у здобувачів освіти через позанавчальну роботу є невід'ємною складовою підготовки сучасних спеціалістів, здатних успішно функціонувати у професійному та соціальному середовищі. Позанавчальна діяльність створює сприятливі умови для розвитку таких важливих компетентностей, як комунікація, лідерство, емоційний інтелект, робота в команді, креативність та адаптивність. Участь у студентських організаціях, спортивних секціях, дебатних клубах, волонтерських проєктах та інших різноманітних заходах дозволяє здобувачам освіти на практиці вдосконалювати ці навички, які не завжди можуть бути засвоєні під час формального навчання.

З огляду на постійні зміни та високі вимоги сучасного ринку праці, значення позанавчальної роботи стає дедалі важливішим. Здобуті в такій діяльності soft skills готують здобувачів освіти до викликів реального життя, допомагають ефективно вирішувати проблеми, керувати проєктами, взаємодіяти з людьми та зберігати емоційну стійкість. Таким чином, позанавчальна робота виступає потужним інструментом для формування всебічно розвиненої, конкурентоспроможної особистості, готової до викликів майбутнього професійного життя.

Література

1. Наход С. А. Значущість «Soft skills» для професійного становлення майбутніх фахівців соціоно-мічних професій. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5: Педагогічні науки : реалії та перспективи. 2018. № 63. С. 131-135.

2. Ручкіна М. М., Сакалюк О. О. М'які навички соціального підприємця : навч. посіб. для слухачів міжнародного проєкту «Erasmus + TURBO». Одеса : Університет Ушинського, 2024. 137 с.

3. Федоренко Н. І. Сучасні технології формування «soft skills» у студентів опп «соціальні та медіа-комунікації». URL : <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/d9eb3762-66bb-4252-bd72-aa05862e95df/content>.

Рябовол Лілія, Україна

НОВЕЛИ ОСВІТНЬОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ

Студентоцентроване навчання (Student-centred learning) – основний спосіб реалізації студентоцентрованого підходу (Student- / Learner-centered approach). У Національному освітньому глосарії вищої освіти (ВО) це – підхід, що передбачає розроблення освітніх програм (ОП), які зосереджуються на результатах навчання (РН), ураховують пріоритети особи, яка навчається, ґрунтуються на реалістичності запланованого навчального навантаження, узгодженого із тривалістю ОП, при цьому студенту надаються широкі можливості щодо вибору змісту, темпу, способу, місця навчання [1, с. 79]. Згідно з п. 22¹ ч. 1 ст. 1 Закону України «Про вищу освіту», таке навчання означає підхід до організації освітнього процесу, що передбачає: заохочення здобувачів ВО до ролі автономних і відповідальних суб'єктів освітнього процесу (1); створення освітнього середовища, орієнтованого на задоволення інтересів і потреб здобувачів ВО, надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії (ІОТ) (2); побудову освітнього процесу на засадах взаємної поваги і партнерства між його учасниками (3) [2].

Власне новели цього закону орієновані безпосередньо на створення якомога більш широких можливостей для реалізації в освітньому процесі ЗВО студентоцентрованого навчання. Йдеться про відповідні зміни й доповнення, внесені в Закон України «Про вищу освіту» Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку індивідуальних освітніх траєкторій та вдосконалення освітнього процесу». Зокрема частину 1 ст. 1 Закону України «Про вищу освіту» доповнено пунктом 11¹, згідно з яким, ІОТ здобувача ВО – персональний шлях реалізації особистісного потенціалу, що ґрунтується на виборі ОП, суб'єктів освітньої діяльності, що їх реалізують, форм і строку здобуття освіти, освітніх компонентів (ОК), враховує здібності, інтереси, потреби, мотивації, можливості, досвід здобувача ВО та включає послідовність здобуття освітніх кваліфікацій, академічну мобільність (АМ), визнання РН, здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти тощо [].

Оновлена стаття 62 «Перелік прав осіб, які навчаються у ЗВО». Зокрема, у п. 1 ч. 1 цієї статті зазначено, що такі особи мають право на вибір форми здобуття освіти з числа запропонованих ЗВО форм за відповідними ОП; у п. 7 –

ВЧИТЕЛЯ-ЛОГОПЕДА: АНДРАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ	
Лі Мяо SWOT-АНАЛІЗ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В КИТАЇ	78
Мотузенко О. ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНСЬКИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	82
Полєжаєв Ю. ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ГРАМОТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	85
Рожнова Т. ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ПРОФЕСІЙНО-ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ОСВІТНІХ, ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК В СУЧАСНИХ УМОВАХ	88
Ручкіна М. РОЛЬ ПОЗНАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ У ФОРМУВАННІ М'ЯКИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS) ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ	90
Рябовол Л. НОВЕЛИ ОСВІТНЬОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ	93
Салата Г. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЄВРОПИ та УКРАЇНИ: ДО ПОСТАНОВКИ ПРОБЛЕМИ	96
Фомічова О. СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГІЧНИМИ ЗНАННЯМИ ЯК НАПРЯМОК ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ	98
Секція 5	
Бортнік О. КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ ЄВРОПЕЙСЬКИХ МОДЕЛЕЙ ЗАХИСТУ ОСВІТНІХ ПРАВ ДІТЕЙ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ	102
Завалій (Попюк) Я. РОЗВИТОК ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ПРОЕКТІВ ЗІ СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН	105
Кузнецова Ю., Самсонова О., Чорна Г. ДИДАКТИЧНА ГРА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ	108
Масляк П. АГРЕСИВНА ГЕОГРАФІЯ	111
Новікова О., Панькова О. ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ ВІТЧИЗНЯНОЇ ОСВІТИ ТА ТРУДОВІЙ СФЕРІ: ПРОБЛЕМИ, МОЖЛИВОСТІ, ОРІЄНТИРИ НА ЄС	114
Черненко Н., Цзінь Фанфей	117